

N^o
124

**SKUTECZKY DÖME
GRÓF ANDRÁSSY GYULÁNÉ GRÓF
KENDEFFY KATINKA KÉPMÁSA, 1883**

SKUTECZKY DÖME (1850-1921)

Gróf Andrásy Gyuláné gróf Kendeffy Katinka képmása |
The Portrait of Countess Gyuláné Andrásy, Katinka Kendeffy, 1883

Olaj, vászon | Oil on canvas, 88 x 64 cm

Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Skuteczky D

Hátoldalon | On the reverse: 1883, Andrásy Kendeffy Katinka Andrásy Palota

Kezdő ár | Starting price: 9 500 000 Ft / 24 740 EUR

Becsérték: 15 000 000 – 20 000 000 Ft

Estimate: 39 063 – 52 083 EUR

2. Kendeffy Katinka

A MODELL

A tekintélyes erdélyi főnemesi családból származó gróf malomvízi Kendeffy Katinka, Kolozsvárott született 1830-ban, és huszonhat évesen Párizsban ment nőül idősebb csikszentkirályi és krasznahorkai gróf Andrássy Gyulához. Andrássy gróf a kiegyezés évétől 1871-ig a Magyar Királyság Miniszterelnöke volt, majd 1871 és 1879 között az Osztrák-Magyar Monarchia közös külügyminiszteri posztját töltötte be. A számos híres Andrássy közül a budapesti Andrássy út az ő nevét őrzi. Három gyermekük született, Ilona, Tivadar és Manó.

A leírások szerint Kendeffy Katinka nagyon csinos, bár nem szabályos szépség volt. Arcbőrére szinte hihetetlenül finom, alakja csodálatos, a szeme kék és a haja szőke. „*Véleményem szerint nincs benne semmi hiúság, nem tulajdonít extra fontosságot a külsejének...*” – jegyezte fel róla Mary Stevens, angol nevelőnő. A grófnő tehát egyszerűen, cicoma nélkül

öltözött. Rendszerint későn, délelőtt tizenegy óra körül kelt fel, mert éjszakánként akár hajnalig is olvasással töltötte az időt. Beszélt franciául és angolul, valamint szivarozott, ami arisztokrata körökben kifejezetten extravagáns szokásnak számított. Töketeremesi és tiszadobi kastélyaikba, melyeket Rippl-Rónai József is megörökölt, a nyári szezonban látogattak rendszeresen. Az 1867-es kiegyezés és koronázás után Wittelsbach Erzsébet Amália Eugénia, a mindenki által Sisiként ismert magyar Erzsébet királyné, mind több időt töltve Magyarországon, Katinkát udvarhölgyei közé fogadta, és meghitt barátságba került vele. A hivatalos elnevezés szerint udvarmesternői foglalkozást vagy hivatást űző Katinka, nem azonos Károlyi Mihály feleségével, a „vörös grófnőként” is ismert Andrássy Katinkával. Kendeffy Katinka reprezentatív portréját 1858-ban Carl Rahl, 1875-ben Franz von Lenbach, 1883-ban pedig Skuteczky Döme festette meg. A millennium évében hunyt el Budapesten.

3. Kendeffy Katinka

4. Andrássy Gyula kormánya megalakulásakor (1867. február 17.)
Felül középen: Andrássy Gyula miniszterelnök; felső sor balról: Eötvös József vallás- és közoktatásügyi miniszter, Wenckheim Béla belügyminiszter, Lónyay Menyhért pénzügyminiszter, Horváth Balázs ár- és közlekedésügyi miniszter, Festetics György királyi személye körüli miniszter, Orozov István föltámasztás- és kereskedelemügyi miniszter.
(Barabás Miklós kőrajza.)

5. Andrássy Gyula gróf

A MŰVÉSZ

Amikor Skuteczky Döme 1883-ban megfestette Kendeffy Katinkát, az első magyar miniszterelnök, gróf Andrássy Gyula feleségét, már széles körben ismert és elismert portréfestőként ünnepelték. A néha Skutecky, olykor pedig Skuteczky néven is szerepelt művész ekkor még első nagy sikerei színhelyén, Olaszországban élt és dolgozott. Katinka feltehetően velencei műtermében ülhetett modellt a festőnek. A reprezentatív képmás a híres velencei akadémián elsajátított festői stílusban készült, ahol Skuteczky művészi tanulmányainak javát végezte. „*Első önálló művét már tizenhét éves korában festette. Melyre Geiger tanár közvetítésére ösztöndíjat is kapott, amellyel vágynak Mekkájába, Veneziába ment. A veneziai akadémián a híres Molmenti fogadta tanítványának, aki mellett három évig dolgozott. Beható tanulmány tárgyává tette a veneziai népeletet, amelynek*

kitűnő ábrázolója lett. Ilyen tárgyú képeivel szerepelt legelőször a régi Műcsarnokban, amelyekről annak idején Szana Tamás írt elimérő kritikát. Skuteczkyból rövid idő alatt igen ismert művész lett Veneziában. Szoros barátság fűzte a halhatatlan város kiváló mestereihez Favrettohoz, Ettore Titóhoz, valamint az ugyancsak ott tartózkodó híres Pettenkofenhez, akik rendkívül megkedvelték a vidám kedélyhangulatú magyar művészt. [...] Így kerültek kiválóbb művei a római Galleria Modernába, a londoni French Gallerie-be, a müncheni Pinakotheka-ba, a bécsi Schönborn Gallerie-be, a prágai Rudolfinumba. Boldogult királyunk I. Ferenc József is megszerezte a nyolcvanas években két ismert képét: a »Modern Páris« és a »Modern Odysseust«. 1885-ben [más adat szerint csak 1889-ben] otthagyta Olaszországot és hazaköltözött Besztercebányára és szülővá-

rosának legjellemzőbb motívumait: a rézolvastókat és kohókat kezdte festeni, amely művei Európa-szerte ismertté tették művészi nevét” – olvasható többek között Skuteczky 1923-as emlékkiállításának katalógusában. Kendeffy Katinka remek képmása tehát még azelőtt született, hogy a mester rátalált volna a rézhámorok, valamint vaskohók izgalmas fény- és árnyékhatásokkal kecsegtető festői világára. Skuteczky életművének java külföldi köz- és magángyűjteményekben található, így a hazai műkereskedelemben való felbukkanása, minden esetben figyelemre méltó esemény. Kendeffy Katinka portréja mind a magyar történeti képcsarnok bővítése, mind a hazai művészettörténet szempontjából jelentős, közgyűjteményi szempontból pedig kiemelten fontos műalkotás.

RUM ATTILA

6. Carl Rahl: Gróf Andrássy Gyuláné

7. Franz von Lenbach: Andrássy Gyuláné

8. Franz von Lenbach: Andrássy Gyula gróf felesége, Kendeffy Katinka